

PERSONATGES:

Dr. ANTONI CARALPS I MASSÓ

VIDA I MEDICINA

Pere Homs i Joan Miquel Gomis

Reparteix la seva vida entre Alella i Barcelona. Els seus vuitanta-dos anys no són cap obstacle per seguir treballant amb la mateixa il·lusió que quan va començar a trepitjar els quiròfans, guarint els primers malalts. Es continua llevant a tres quarts de quatre del matí, com és el seu costum des que va iniciar la seva carrera. Aquestes primeres hores del dia les dedica a repassar els vells coneixements i a estudiar amb deteniment els nous avenços de la medicina. Més tard se'n va cap a una coneguda empresa japonesa ubicada a Barcelona, de la qual és el metge des de fa molts anys. Camina, parla i pensa amb una agilitat envejable. Can Cuiros li proporciona la tranquil·litat i la calma que necessita, lluny dels sorolls de la ciutat i dels embussos que comença a patir el nostre poble. És un personatge excepcional.

—*Si haig de dir la veritat, jo hagués comprat una casa a la Garriga, però, com que la meva dona, Maria Dolors Riera, havia estiuejat des de sempre a Alella, vaig comprar aquesta casa, que era de la meva sogra. Ella va tenir la desgràcia de perdre el seu marit, i en un moment de dificultats econòmiques em va proposar comprar-la.*

—*Quan va començar a estiuejar al nostre poble?*
—*Jo vaig néixer l'any 1904 al Pla de la Boqueria, davant mateix del Liceu. Inicialment vaig estiuejar a la Garriga fins els deu anys, en que va morir el meu pare. El meu pare era banquer, i quan va morir, els seus socis, en comptes d'ajudar-nos, ens*

ho van prendre tot. Per això, vaig estar dos anys sense anar enlloc. Després, gràcies a una amiga íntima de la meva mare, que estiuejava a Alella, vàrem venir a passar l'estiu a una casa del carrer de Dalt. Aquí vaig començar a fer-hi vida. Als catorze anys em vaig prometre amb la que després seria la meva dona, i amb la que em vaig casar quan tenia vint-i-nou anys, i que, malauradament, vaig perdre fa vuit anys.

Recordo haver jugat alguns anys amb l'equip de futbol d'Alella, i més endavant vaig contribuir a trencar la diferència entre colònia i poble, quan vaig treure a ballar durant una Festa Major a la Paqueta de Cal Ros Fuster.

—*I els seus inicis en la medicina, com varen ser?*
—*És una barreja entre vocació i tradició. A mi des de molt petit m'agradava obrir i dissecar animals, i alhora, a la família de la meva mare, els Masó, feia cinc cents anys que hi havia metges. Amb dificultats econòmiques —em vaig pagar la carrera fent classes— vaig aconseguir ser metge als vint anys, ja que abans podies fer un curs a l'hivern i un altre a l'estiu, i això és el que vaig fer. La veritat és que quan vaig acabar, feia una cara de criatura que esperverava, i ningú no es fiava de mi com a metge.*

—*¿Per què es va especialitzar en cirurgia de tòrax?*

—*Durant la carrera, estava d'intern a l'Hospital Clínic, a cirurgia general, amb els doctors Puig Suñer i Trias, i a tuberculosos amb el doctor Raven-*

tós. D'aleshores neix la meua afecció a la cirurgia aplicada a la tuberculosi pulmonar i per això em vaig especialitzar en cirurgia de tòrax. Vaig ser el primer d'Espanya en aquest camp.

—¿En quines condicions s'operava en aquella època?

—Eren unes condicions molt diferents sense els avenços d'ara. Jo vaig començar a operar al sanatori de Sant Adrià. A la guerra, allí hi havia una bateria anti-aèria i moltes vegades havia operat durant els bombardeigs. D'allà m'enviaren al front, i vaig creuar l'Ebre amb les tropes republicanes. Jo era cap del servei quirúrgic a primera línia. Estava a dos quilòmetres del foc. Allí, tot i que s'hi menjava bé, les coses eren difícils i la mort rondava constantment. Jo mateix vaig veure com en Líster matava a dos individus. Després però vaig estar a Alfés, província de Lleida, operant dotze dies i dotze nits sense parar, fins que vaig caure malalt i em van traslladar a Arbeca.

—I un cop acabada la guerra?

—Un cop acabada la guerra vaig començar a fer cirurgia cardíaca. Vaig anar a Lisboa a aprendre la **TÈCNICA DE LA CIRCULACIÓ** extracorpòrea Decio Ferreira, a qui se li han reconegut poc els seus mèrits. La primera operació cardíaca, la vaig fer jo el març de 1948. Un metge de Madrid va declarar que era ell el primer que ho havia fet, però un altre, també de Madrid, ho va desmentir donant-me la raó.

Em vaig preparar també oposicions al Patronat Nacional Antituberculós, i a Cap de Cirurgia de l'Ajuntament de Barcelona, que vaig guanyar, ambdues amb el número u. Com ja he dit, em vaig especialitzar en el tema de la tuberculosi, que en aquella època era una enfermetat molt estesa. A cada casa n'hi havia un malalt. Aquesta malaltia la vaig veure molt a prop als sanatoris de Terrassa i Sant Quirze Safaja, entre d'altres. També us haig de dir que sempre he intentat combinar la pràctica quirúrgica amb la investigació. He publicat nou llibres i una cinquantena d'articles en diferents publicacions i alhora he rebut, entre d'altres, el Premi de la Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona per un treball sobre els malalts del fetge.

—En seixanta dos anys de dedicació a la medicina, vostè haurà viscut un munt d'experiències i tindrà moltes anècdotes per explicar.

—Sí, certament. En acabar la carrera em vaig assabentar que a la fàbrica Ford volien un metge a la seva plantilla, i m'hi vaig presentar per a sol·licitar la plaça. Allà, el director —nordamericà—, el primer que em va preguntar era si parlava anglès, i vaig contestar que sí. I el director, que no es creia que

jo amb vint anys fos metge, em va dir que si a l'endemà tornava amb el títol de metge a la mà, la plaça era meua. I així va ser.

També durant la guerra, a Miravet, una casa es va esclavissar durant un bombardeig, amb tanta mala fortuna que a un jove que hi havia dintre se li va clavar la pota d'una cadira en un pulmó. Sense els materials d'anestèsia, ni de pressió diferencial, ni tot el que es feia en aquella època vaig extreure del pulmó la pota de la cadira. L'home va estar molt greu i després el vaig perdre de vista, fins que un dia a Mataró, quan el regiment d'en Lister sopava, es va aixecar un individu i em va saludar dient-me: "Soc el de la pota de la cadira." Estava perfectament curat.

Una altra anècdota, ja de després de la guerra, és que sent governador de Barcelona l'Acedo Colunga, em varen acusar de maçó. Va venir la policia a casa preguntant als veïns si jo era realment maçó i els varen dir que no, naturalment; que jo era Massó de segon cognom, però no maçó. Em van treure per això la plaça de cirurgia al sanatori de l'Esperit Sant a Sant Adrià del Besòs.

En podria explicar moltes més, però he triat aquestes tres.

—I la tradició de metges a la família continua...

—Sí. Tinc dos fills metges, l'Antoni i en Josep Maria, dos que són advocats, en Pere i l'Enric, un químic, en Joan Tomàs, i dues noies, mestresses de casa, la Montserrat i la Maria Dolors.

Dels dos metges, l'Antoni és immunòleg, i en Josep Maria cirurgia cardíac. Aquest darrer va estar dotze anys als Estats Units especialitzant-se. És un dels pioners dels transplantaments de cor a Espanya.

Per tots ells, Alella ha estat una important de la seva vida.

—Parlant d'Alella, ¿què ha canviat d'aquella que vos vàreu conèixer de jove, a la d'ara?

—Mireu, durant el segon any de la guerra jo em vaig comprar una bicicleta que era el meu somni daurat, i amb ella anava d'Alella a Barcelona a operar i tornava. Eren altres temps, ara ja no es podria fer amb tants cotxes. Abans a Alella tothom es coneixia, hi havia una relació molt directe, que avui dia s'està perdent una mica. Em fan molta nosa les urbanitzacions i els embussos que s'originen aquí els diumenges; tot i que jo, a Can Cuiros, estic bastant isolat i tranquil i puc gaudir dels avantatges d'aquest poble al què jo estic tant agraït!

